



РЕПУБЛИКА СРБИЈА

Основни суд у Смедереву

I Су бр.1-39/2022

15.12.2022. године

СМЕДЕРЕВО

**ПЛАН УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА ОД ПОВРЕДЕ ПРИНЦИПА РОДНЕ
РАВНОПРАВНОСТИ У ОСНОВНОМ СУДУ У СМЕДЕРЕВУ**

Родна равноправност подразумева једнака права, одговорности и могућности, равномерно учешће и уравнотежену заступљеност жена и мушкараца у свим областима друштвеног живота, једнаке могућности за остваривање права и слобода, коришћење личних знања и способности за лични развој и развој друштва, једнаке могућности и права у приступу робама и услугама, као и остваривање једнаке користи од резултата рада, уз уважавање биолошких, друштвених и културолошки формираних разлика између мушкараца и жена и различитих интереса, потреба и приоритета жена и мушкараца приликом доношења јавних и других политика и одлучивања о правима, обавезама и на закону заснованим одредбама, као и уставним одредбама.

Род означава друштвено одређене улоге, могућности, понашања, активности и атрибуте, које одређено друштво сматра прикладним за жене и мушкарце укључујући и међусобне односе мушкараца и жена и улоге у тим односима које су друштвено одређене у зависности од пола.

Пол представља биолошку карактеристику на основу које се људи одређују као жене или мушкарци.

Једнаке могућности подразумевају једнако остваривање права и слобода жена и мушкараца, њихов равноправни третман и равноправно учешће у политичкој, економској, културној и другим областима друштвеног живота и у свим фазама планирања, припреме, доношења и спровођења одлука и равноправно коришћење њихових резултата, без постојања родних ограничења и родне дискриминације.

Дискриминација на основу пола, полних карактеристика, односно рода, јесте свако неоправдано разликовање, неједнако поступање, односно пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства), на отворен или прикривен начин, у односу на лица или групе лица, као и чланове њихових породица или њима блиска лица, засновано на полу, полним карактеристикама, односно роду.

Родна перспектива односи се на узимање у обзир родних разлика, разлика по полу и различитих интереса, потреба и приоритета жена и мушкараца и њихово укључивање у све фазе планирања, припреме, доношење и спровођење јавних политика, прописа, мера и активности.

Уродњавање представља средство за остваривање и унапређивање родне равноправности кроз укључивање родне перспективе у све јавне политике, планове и праксе.

Родна анализа представља процењивање утицаја последица сваке планиране активности, укључујући законодавство, мере и активности, јавне политике и програме, по жене и мушкарце и родну равноправност у свим областима и на свим нивоима.

Уравнотежена заступљеност полова постоји када је заступљеност једног од полова између 40–50% у односу на други пол, а осетно неуравнотежена заступљеност полова постоји када је заступљеност једног пола нижа од 40% у односу на други пол, осим ако из посебног закона не произлази другачије.

Родно осетљив језик јесте језик којим се промовише равноправност жена и мушкараца и средство којим се утиче на свест оних који се тим језиком служе у правцу остваривања равноправности, укључујући промене мишљења, ставова и понашања у оквиру језика којим се служе у личном и професионалном животу.

Родно засновано насиље је сваки облик физичког, сексуалног, психичког, економског и социјалног насиља које се врши према лицу или групама лица због припадности одређеном полу или роду, као и претње таквим делима, без обзира на то да ли се дешавају у јавном или приватном животу, као и сваки облик насиља који у већој мери погађа лица која припадају одређеном полу.

Насиље према женама означава кршење људских права и облик дискриминације према женама и сва дела родно заснованог насиља која доводе или могу да доведу до: физичке, сексуалне, психичке, односно, финансијске повреде или патње за жене, обухватајући и претње таквим делима, принуду или произвољно лишавање слободе, било у јавности било у приватном животу.

Узнемиравање јесте свако нежељено понашање које има за циљ или последицу повреду достојанства лица или групе лица на основу пола, односно рода, а нарочито ако се тиме ствара страх или непријатељско, застрашујуће, понижавајуће и увредљиво окружење.

Сексуално, односно полно узнемиравање јесте сваки нежељени вербални, невербални или физички акт сексуалне природе који има за циљ или последицу повреду личног достојанства, а нарочито ако се тиме ствара страх, непријатељско, застрашујуће, понижавајуће или увредљиво окружење.

Сексуално, односно полно уцењивање је свако понашање лица које, у намери чињења или нечињења дела сексуалне природе, уцени другог да ће у случају одбијања пружања траженог против њега или њему блиског лица изнети нешто што може шкодити њеној или његовој части или угледу.

Родни стереотипи јесу традицијом формиране и укоренење идеје према којима су женама и мушкарцима произвољно додељене карактеристике и улоге које одређују и ограничавају њихове могућности и положај у друштву.

Основни постулат родне равноправности и њена афирмација и промоција су обезбеђени правним актима Републике Србије, као и правним актима Института, који су донети у складу са државним правним актима, као и правним актима и примерима позитивног права из Европске уније.

План родне равноправности Института усклађен је са правним актима Основног суда у Смедереву и релевантним националним оквиром у овој области: — Устав Републике Србије („Сл. гласник РС“, бр. 98/2006), — Закон о родној равноправности („Сл. гласник РС“, бр. 52/2021), — Закон о забрани дискриминације („Сл. гласник РС“, бр. 22/2009, 52/2021), — Закон о равноправности полова („Сл. гласник РС“, бр. 104/2009), — Стратегија за родну равноправност од 2021. до 2030. године коју је донела Влада Републике Србије.

У области права запослених у Основном суду у Смедереву, осим основних родних и општих људских права, важну улогу има и родна равноправност, која омогућава стварање једнаких могућности, инклузивности и равноправности међу запосленима, што су предуслови доброг рада и односа на свим нивоима и у свим структурама самог суда, односно Основни суд у Смедереву је вршио своју функцију у складу са Уставом, Законом о уређењу судова и Судским пословником, а све ради постизања што веће ажурности и ефикасности рада овог суда, као и пружања могућности свим грађанима и правним лицима, да у складу са Уставом, Законом и другим позитивно правним прописима остваре своја легитимна права.

У реализацији свих активности суд води бригу о потребама свих запослених, о њиховим правима и обавезама, радним условима и режиму рада, како би се обезбедила продуктивна средина у којој сви запослени, као и носиоци судијске функције, могу максимално да реализују своје потенцијале и тиме допринесу што бољим резултатима Основног суда у Смедереву.

План родне равноправности Основног суда у Смедереву (у даљем тексту План) обухвата анализу тренутног стања родне равноправности у суду, као и мере и активности које ће бити предузете у циљу побољшања и афирмације родне равноправности у периоду од 2022. до 2026. године. Планом су дефинисани и циљеви, мере и активности којима ће се постићи планирани циљеви, као и лица и одговорна за предузимање мера и реализацију циљева.

АНАЛИЗА СТАЊА РОДНЕ РАВНОПРАВНОСТИ У ОСНОВНОМ СУДУ У СМЕДЕРЕВУ

У циљу израде овог Плана спроведена је анализа тренутног стања родне равноправности у суду, која је обухватила анализу: људских ресурса, структуре руководећих функција, структуре запослених према степену образовања, структуре запослених у суду према стеченом звању и старосној категорији. У Основном суду је запослено укупно 115 особа.

Од укупног броја запослених, 74 су особе женског пола, а 39 запослених је мушког пола.

На основу анализе стања родне равноправности у Основном суду у Смедереву, уочава се антидискриминаторска и афирмативна политика постизања родне равноправности у оквиру које жене испољавају доминантност у структури запослених, док однос броја жена и мушкараца на руководећим местима одговара генералној структури запослених.

ГЛАВНИ ЦИЉЕВИ

Основни циљ Плана је обезбеђивање једнаких могућности и третмана запослених у суду без обзира на пол и род, како у вези остваривања права из радног односа и по основу рада, тако и у вези обављања послова предвиђених Правилником о систематизација радних места у суду.

Усвајањем овог Плана Основни суд у Смедереву дефинише дугорочне циљеве за постизање родне равноправности. Како родна равноправност подразумева равноправно учешће жена и мушкараца у овим областима, у складу са општеприхваћеним правилима међународног права, потврђеним међународним уговорима, Уставом Републике Србије и законима, препознате су две главне области (ГО) у суду у којима је потребно унапређење и одржавање вишег степена родне равноправности:

ГО1: Успостављање културе родне равноправности

ГО2: Запослени и развој каријере, односно напредовање истих као државних службеника.

Из наведених главних области које захтевају унапређење и одржавање вишег степена родне равноправности проистичу следећи циљеви:

- успостављање институционалног оквира подршке родној равноправности;
- креирање институционалног система подршке родној равноправности;
- едукација и промоција родне равноправности у институционалној пракси; — спречавање родно заснованог насиља;
- запошљавање, развој каријере и именовања по принципима родне равноправности;
- усклађивање пословне каријере и приватног живота;
- унапређење родне равноправности у области правосуђа;
- промоција родне равноправности и превенција дискриминације у правосуђу.

МЕРЕ И АКТИВНОСТИ

Основни суд у Смедереву ће предузети све неопходне мере, радње и активности у циљу остваривања структурних промена које воде постизању родне равноправности на свим нивоима и у свим областима рада и истраживања, а које су заједно са циљевима, мерама, одговорностима за спровођење, очекиваним резултатима, показатељима и временским оквиром за њихово спровођење, предвиђених у Табели .

ОДГОВОРНОСТ И НАЧИН СПРОВОЂЕЊА ПЛАНА

Одговорност за спровођење Плана има Одговорно лице задужено за родну равноправност. Надзор успешности реализације се мери на основу постављених индикатора у циљу његовог континуираног преиспитивања и ажурирања. План родне равноправности објављује се на јавно доступној интернет страници Основног суда у Смедереву.

ПРЕДСЕДНИК СУДА
ДРАГАН РОГАН